

## CUPRINS

Abrevieri.....	5
<b>I. DREPT COMERCIAL ROMÂN – ASPECTE GENERALE.....</b>	<b>7</b>
I.1. Noțiunea și obiectul dreptului comercial.....	7
I.1.1. Noțiunea dreptului comercial.....	7
I.1.2. Obiectul dreptului comercial.....	9
I.2. Izvoarele dreptului comercial.....	9
<b>II. PROFESIONISTUL COMERCIANT.....</b>	<b>11</b>
II.1. Noțiunea de profesionist.....	11
II.2. Întreprinderea.....	12
II.2.1. Concept. Forme ale întreprinderii.....	12
II.2.2. Întreprinderea economică.....	13
II.2.3. Întreprinderea civilă.....	13
II.3. Profesionistul comerciant persoană fizică.....	13
II.3.1. Regim juridic.....	13
II.3.2. Persoana fizică autorizată.....	14
II.3.3. Profesionistul persoană fizică, titular al unei întreprinderi individuale.....	15
II.3.4. Întreprinderea familială.....	16
II.4. Profesionistul comerciant persoană juridică.....	17
II.5. Reguli specifice, incidente în raporturile juridice dintre profesioniști.....	19
II.5.1. Considerații introductive.....	19
II.5.2. Regimul juridic al dobânzilor.....	20
II.5.2.1. Curgerea dobânzilor.....	20
II.5.2.2. Capitalizarea dobânzilor.....	21
II.5.2.3. Raportul dobânzi-penalități.....	21
II.5.3. Acordarea termenelor de grație.....	22
II.5.4. Prezumția de solidaritate a debitorilor profesioniști.....	22
II.5.5. Reguli speciale în materia contractelor.....	23
II.5.5.1. Încheierea contractelor la distanță.....	23
II.5.5.2. Determinarea prețului.....	23
II.5.5.3. Determinarea locului executării obligațiilor.....	23
II.5.5.4. Presumarea contractului de mandat ca fiind cu titlu oneros.....	24
II.6. Obligațiile profesioniștilor-comercianți.....	24
II.6.1. Obligația de a asigura publicitatea prin registrul comerțului.....	24
II.6.2. Obligația organizării și conducerii contabilității.....	26
II.6.3. Obligația de a exercita activitatea economică în limitele unei concurențe licite.....	28
II.7. Fondul de comerț.....	30

II.7.1. Elementele corporale ale fondului de comerț.....	31
II.7.2. Elementele incorporale ale fondului de comerț .....	31
<b>III. SOCIETĂȚILE REGLEMENTATE DE LEGEA NR. 31/1990.....</b>	<b>34</b>
III.1. Noțiuni introductive.....	34
III.1.1. Definiția societăților reglementate de Legea nr. 31/1990.....	35
III.1.2. Formele societăților reglementate de Legea nr. 31/1990.....	36
III.1.3. Clasificarea societăților reglementate de Legea nr. 31/1990.....	36
III.2. Elementele specifice ale contractului de societate.....	37
III.2.1. Aporturile asociațiilor.....	37
III.2.2. <i>Affectio societatis</i> – intenția de a constitui societatea.....	40
III.2.3. Realizarea și împărțirea profitului .....	41
III.3. Constituirea societăților reglementate de Legea nr. 31/1990.....	42
III.3.1. Statutul și actele constitutive .....	42
III.3.1.1. Contractul de societate. Condiții de fond.....	42
III.3.1.2. Contractul de societate. Condiții de formă .....	45
III.3.1.3. Cuprinsul contractului de societate.....	46
III.3.1.4. Statutul societății .....	49
III.3.2. Procedura de constituire a societăților – formalități .....	49
III.3.2.1. Întocmirea actului constitutiv .....	49
III.3.2.2. Înmatricularea societății.....	50
III.3.3. Regimul actelor juridice încheiate în cursul înființării societății.....	51
III.3.4. Consecințele încălcării prevederilor legale privind constituirea societăților .....	52
III.3.4.1. Neregularități constatate înainte de înmatricularea societății. Consecințe .....	52
III.3.4.2. Neregularitățile constatate după înregistrarea societății. Efecte.....	53
III.3.4.3. Efectele nerespectării prevederilor legale privind publicitatea constituirii societății .....	56
III.3.5. Personalitatea juridică a societății .....	56
III.3.6. Filiale, sucursale .....	60
III.4. Funcționarea societăților reglementate de Legea nr. 31/1990 .....	61
III.4.1. Adunările generale.....	61
III.4.1.1. Felurile adunărilor generale .....	61
III.4.1.2. Convocarea adunării generale.....	63
III.4.1.3. Ședința adunării generale.....	64
III.4.1.4. Hotărârile adunării generale.....	67
III.4.2. Reglementări comune privind administrarea și conducerea societăților reglementate de Legea nr. 31/1990.....	68
III.4.2.1. Noțiuni introductive.....	68
III.4.2.2. Dobândirea calității de administrator. Condiții pentru numire, durata funcției, publicitatea numirii, realegere, remunerare .....	68
III.4.2.3. Obligațiile, atribuțiile și puterile administratorilor .....	72
III.4.2.4. Încetarea funcției de administrator .....	74
III.4.2.5. Pluralitatea administratorilor .....	74
III.4.2.6. Răspunderea administratorilor.....	75

III.4.3. Controlul gestiunii societăților reglementate de Legea nr. 31/1990 .....	77
III.4.3.1. Cenzorii societății .....	77
III.4.3.2. Auditorii financiari .....	79
III.4.4. Modificarea societăților reglementate de Legea nr. 31/1990.....	80
III.4.4.1. Noțiuni introductive.....	80
III.4.4.2. Actul de modificare a actului constitutiv. Formă și condiții de publicitate .....	80
III.4.4.3. Dreptul de opoziție .....	82
III.4.4.4. Dreptul asociaților de a se retrage din societate .....	83
III.4.4.5. Principalele cazuri de modificare ale societăților reglementate de Legea nr. 31/1990 .....	83
III.4.5. Dizolvarea și lichidarea societăților reglementate de Legea nr. 31/1990 .....	99
III.4.5.1. Noțiuni introductive.....	99
III.4.5.2. Dizolvarea societăților reglementate de Legea nr. 31/1990.....	99
III.4.5.2.1. Cazurile generale de dizolvare.....	99
III.4.5.2.2. Cazurile de dizolvare-sanctiune prevăzute de art. 237 din Legea nr. 31/1990 .....	101
III.4.5.2.3. Căile de dizolvare a societăților.....	102
III.4.5.2.4. Efectele dizolvării societăților .....	103
III.4.5.3. Lichidarea societăților reglementate de Legea nr. 31/1990 .....	103
III.4.5.3.1. Noțiuni introductive.....	103
III.4.5.3.2. Principiile generale ale operațiunii de lichidare a societăților .....	103
III.4.5.3.3. Procedura de lichidare .....	104
III.4.5.3.4. Statutul lichidatorilor .....	105
III.4.5.3.5. Efecte juridice.....	107

#### **IV. SOCIETĂȚILE REGLEMENTATE DE LEGEA NR. 31/1990. REGLEMENTĂRI SPECIALE .....**

IV.1. Societatea în nume colectiv .....	111
IV.1.1. Noțiune. Caractere generale .....	111
IV.1.2. Constituirea societății în nume colectiv.....	111
IV.1.2.1. Contractul de societate .....	111
IV.1.3. Funcționarea societății în nume colectiv .....	112
IV.1.4. Reguli privind dizolvarea și lichidarea.....	113
IV.2. Societatea în comandită simplă .....	113
IV.2.1. Noțiune. Caractere generale .....	113
IV.2.2. Funcționarea societății în comandită simplă .....	114
IV.2.3. Reguli privind dizolvarea și lichidarea.....	115
IV.3. Societatea cu răspundere limitată .....	115
IV.3.1. Noțiune. Caractere generale .....	115
IV.3.2. Societatea cu răspundere limitată cu asociat unic .....	116
IV.3.3. Constituirea societății cu răspundere limitată.....	116
IV.3.4. Funcționarea societății cu răspundere limitată .....	117
IV.3.4.1. Adunarea generală a asociaților.....	117
IV.3.4.2. Administrarea și controlul gestiunii societății .....	118

IV.3.5. Transmiterea părților sociale .....	119
IV.3.6. Retragerea și excluderea asociatului din societatea cu răspundere limitată .....	120
IV.3.6.1. Retragerea asociatului din societatea cu răspundere limitată .....	120
IV.3.6.2. Excluderea asociatului din societatea cu răspundere limitată .....	122
IV.3.7. Reguli privind dizolvarea și lichidarea .....	123
IV.4. Societatea pe acțiuni .....	123
IV.4.1. Noțiuni. Caractere generale .....	123
IV.4.2. Constituirea societății pe acțiuni .....	124
IV.4.2.1. Actele constitutive ale societății pe acțiuni .....	124
IV.4.2.2. Modalități de constituire a societății pe acțiuni .....	125
IV.4.3. Funcționarea societății pe acțiuni .....	129
IV.4.3.1. Acțiunile emise de societate .....	129
IV.4.3.2. Sistemele de administrare ale societății pe acțiuni .....	132
IV.4.3.3. Obligațiunile emise de societate .....	139
IV.4.3.4. Registrele societății pe acțiuni .....	140
IV.4.3.5. Reguli privind dizolvarea și lichidarea .....	141
IV.5. Societatea în comandită pe acțiuni .....	142
IV.5.1. Noțiuni. Caractere generale .....	142
IV.5.2. Funcționarea societății în comandită pe acțiuni .....	143
IV.5.3. Reguli privind dizolvarea și lichidarea .....	143
IV.6. Societatea europeană .....	144
IV.6.1. Noțiuni. Caractere generale .....	144
IV.6.2. Constituirea societății europene .....	144
IV.6.3. Funcționarea societății europene .....	146
IV.6.4. Dizolvarea și lichidarea societății europene .....	146
<b>V. GRUPURILE DE INTERES ECONOMIC .....</b>	<b>147</b>
V.1. Grupul de interes economic .....	147
V.1.1. Noțiuni. Caractere generale .....	147
V.1.2. Constituirea Grupului de interes economic .....	147
V.1.3. Funcționarea Grupului de interes economic .....	149
V.1.4. Dizolvarea și lichidarea Grupului de interes economic .....	150
V.2. Grupul european de interes economic .....	151
Anexe .....	153
Bibliografie .....	185

# I. DREPT COMERCIAL ROMÂN – ASPECTE GENERALE

## I.1. Noțiunea și obiectul dreptului comercial

### I.1.1. Noțiunea dreptului comercial

Intrarea în vigoarea a Legii nr. 287/2009<sup>1</sup> privind Codul civil a condus la unificarea tuturor raporturilor de drept privat, indiferent de calitatea persoanei.

Noua reglementare civilă a preluat dispozițiile Codului comercial<sup>2</sup>, creând o bază comună, intens disputată în doctrină.

Art. 3 C. civ. consacră aplicarea dispozițiilor Codului civil raporturilor dintre profesioniști, precum și raporturilor dintre aceștia și orice alte subiecte de drept civil. De altfel, art. 3 poartă, în mod sugestiv, denumirea *Aplicarea generală a Codului civil*.

Au fost preluate, de asemenea, în Codul civil multe dintre contractele specifice activității profesioniștilor, cum sunt contractul de comision, de consignație, de expediție, de transport, de depozit hotelier, de agenție, de intermediere, antrepriză, contractul de report, precum și unele dintre contractele bancare. Această abordare reprezintă o soluție legislativă ce se preconizează a avea un semnificativ impact pozitiv asupra dezvoltării mediului de afaceri<sup>3</sup>.

Se conturează două concepții cu privire la relația drept comercial-drept civil: concepția monistă și concepția dualistă.

#### A. Concepția monistă

Conform concepției moniste, se susține faptul că prin adoptarea noului Cod civil a fost înlăturată distincția dintre dreptul civil și dreptul comercial, reglementându-se raporturile patrimoniale și nepatrimoniale dintre persoane fizice și juridice, în calitatea lor de subiecte de drept civil<sup>4</sup>.

Prin abrogarea Codului comercial și preluarea acestor norme în cadrul noului Cod civil, a fost „consacrată abordarea unitară a raporturilor obligaționale, renunțându-se la diviziunea tradițională în raporturi civile și raporturi comerciale și consacrandu-se diferențieri de regim juridic în funcție de calitatea de profesionist, respectiv non-profesionist a celor implicați în raportul juridic obligațional”<sup>5</sup>.

---

<sup>1</sup> Legea nr. 287/2009 privind Codul civil, republicată în M. Of. nr. 505 din 15 iulie 2011.

<sup>2</sup> Codul comercial a fost abrogat de Legea nr. 71/2011 pentru punerea în aplicarea a Legii nr. 287/2009 privind Codul civil [art. 230 lit. c)].

<sup>3</sup> S. Popa, *Drept comercial. Introducere. Persoana fizică. Persoana juridică*, Ed. Universul Juridic, București, 2014, p. 6; Expunere de motive cu privire la proiectul Legii nr. 287/2009 disponibilă pe pagina de internet [www.juridice.ro/wp-content/uploads/Cod-civil-expunere-de-motive.doc](http://www.juridice.ro/wp-content/uploads/Cod-civil-expunere-de-motive.doc).

<sup>4</sup> P. Pejtu, *Titlu preliminar. Despre legea civilă*, în *Noul Cod civil: comentarii pe articole*, coord.: F.-A. Baias, E. Chelaru, R. Constantinovici, I. Macovei, Ed. C.H. Beck, București, 2012, p. 3; Ș. Beligrădeanu, *Suntem în prezența unei contradicții între concepția „monistă” a Noului Cod civil, pe de o parte, și prevederile art. 2557 alin. (2) din același cod, coroborate cu existența disciplinei juridice a dreptului comerțului internațional, pe de altă parte?*, în „Dreptul” nr. 11/2013, p. 28 și urm.

<sup>5</sup> Expunere de motive cu privire la proiectul Legii nr. 287/2009.

Să consideră că o abordare unitară a raporturilor juridice de drept privat are nu doar rolul de a oferi o protecție necomercianților, cărora nu li se va mai aplica legea comercială atunci când contractează cu comercianții, dar va avea rolul totodată de a asigura principii comune de interpretare, indiferent de raportul juridic avut în vedere. În acest sens, inclusiv dificultățile procedurale privind competența instanțelor de judecată vor fi evitate, prin tratarea unitară a dreptului privat.

Un alt argument în favoarea sistemului unității dreptului privat este acela al evitării problemelor de interpretare, mai ales a instituțiilor juridice susceptibile de a le fi aplicabile atât normele cuprinse în Codul civil, cât și cele din Codul comercial (mai ales în materia contractelor).

Această abordare nu este lipsită de critici, în contextul în care există particularități specifice ale activității comercianților care nu permit o abordare unitară, impunându-se păstrarea unor reguli specifice.

### *B. Concepția dualistă*

Concepția dualistă susține autonomia dreptului comercial, ca ramură distinctă a dreptului privat, având în vedere specificul actelor juridice săvârșite cu caracter profesional în scopul obținerii de profit. Se consideră astfel că intrarea în vigoare a noului Cod civil a avut rolul de a schimba sediul materiei normelor care reglementează relațiile sociale specifice dreptului comercial, fără să aducă atingere existenței dreptului comercial ca ramură distinctă a dreptului privat<sup>1</sup>.

Existența în continuarea a unei multitudini de norme care reglementează regimul juridic al comercianților și care particularizează această ramură de drept privat, și avem în vedere, în principal, O.U.G. nr. 44/2008, Legea societăților nr. 31/1990, Legea nr. 26/1990 privind registrul comerțului, Legea nr. 85/2014 privind procedurile de prevenire a insolvenței și de insolvență, demonstrează imposibilitatea înglobării totale a dreptului comercial în dreptul civil.

Argumentele în favoarea abordării unitare a dreptului privat nu sunt infailibile. Într-adevăr, o abordare dualistă presupune aplicarea necomercianților a unui set de norme comune cu cele ale comercianților din necesitatea reglementării unitare a raportului juridic, însă acest lucru nu presupune și crearea de obligații similare cu cele ale comerciantului.

Dreptul comercial are rolul de a se adapta mai rapid la exigențele impuse de viața economică, caracterizată prin emergență și dinamism.

Divergențele existente în doctrină cu privire la raporturile dintre dreptul civil și dreptul comercial sunt departe de a se fi soluționat, însă, indiferent de poziția adoptată, în mod evident există o serie de particularități specifice raporturilor dintre profesioniști ce reclamă celeritate și lipsă de formalism, particularități care pledează pentru păstrarea dreptului comercial ca ramură de drept privat<sup>2</sup>.

---

<sup>1</sup> St.D. Cărpenaru, *Tratat de drept comercial român*, ed. a 4-a, revăzută și adăugită, Ed. Universul Juridic, București, 2014, p. 22; C.T. Ungureanu, *Comentarii și doctrină la art. (2)*, în C.T. Ungureanu, M. Afrăsinie, C. Voicu et alii, *Noul Cod civil. Comentarii doctrină și jurisprudență*, vol. I – Art.1-952, *Despre legea civilă. Persoanele. Familia. Bunurile*, Ed. Hamangiu, București, 2012, p. 5.

<sup>2</sup> V. Nemeș, *Drept comercial*, ed. a 2-a, revizuită și adăugită, Ed. Hamangiu, București, 2015, p. 9.

### **I.1.2. Obiectul dreptului comercial**

Pentru a stabili obiectul dreptului comercial se impune a fi identificată opțiunea legiuitorului pentru unul dintre sistemele care reglementează raporturile juridice: sistemul subiectiv sau sistemul obiectiv<sup>1</sup>.

Specific sistemului subiectiv este identificarea caracterului civil sau comercial al actului juridic prin raportare la calitatea autorului său. Astfel, dreptul comercial este considerat a fi un drept profesional ce are ca obiect normele juridice aplicabile comercianților<sup>2</sup>.

Sistemul obiectiv, ce caracteriza și Codul comercial român, analizează comercialitatea prin interpretarea faptelor sau actelor de comerț, independent de calitatea persoanei. În acest sens, dreptul comercial cuprinde totalitatea normelor juridice aplicabile actelor juridice, faptelor juridice și operațiunilor considerate fapte de comerț.

Codul civil a consacrat sistemul subiectiv al dreptului comercial, urmând a se aplica dispozițiile Codului civil raportului dintre profesioniști, precum și raporturilor dintre profesioniști și alte subiecte de drept civil<sup>3</sup>.

*Având în vedere aceste aspecte mai sus expuse, putem defini dreptul comercial ca fiind un ansamblu de norme juridice de drept privat ce guvernează raporturile juridice intervenite între profesioniștii-comercianți care exploatează o întreprindere cu scop lucrativ<sup>4</sup>.*

## **I.2. Izvoarele dreptului comercial**

Sunt considerate principalele izvoare ale dreptului comercial: Constituția României, Codul civil, legile comerciale speciale, uzanțele și principiile generale ale dreptului.

*Constituția României* reglementează principiile de organizare ale activității economice și prevede în acest sens în art. 135 faptul că economia României este o economie de piață, bazată pe libera inițiativă și concurență, statul fiind obligat să asigure libertatea comerțului, protecția concurenței loiale, precum și crearea cadrului favorabil pentru valorificarea tuturor factorilor de producție<sup>5</sup>.

*Codul civil* reprezintă dreptul comun în materie, dispozițiile acestuia aplicându-se atât raporturilor dintre profesioniști, cât și raporturilor dintre aceștia și orice alte subiecte de drept civil.

*Legile comerciale speciale* reprezintă izvoare de drept comercial, având rolul de a completa Codul civil mai ales în contextul abrogării Codului comercial.

<sup>1</sup> St.D. Cârpenaru, *Tratat...*, op. cit., ed. a 4-a, p. 12; S. Popa, op. cit., p. 9; V. Nemeș, op. cit., p. 2.

<sup>2</sup> V. Nemeș, op. cit., p. 2; St.D. Cârpenaru, *Tratat...*, op. cit., ed. a 4-a, p. 12.

<sup>3</sup> St.D. Cârpenaru, op. cit., p. 12; Șt. Mihăilă, A.-D. Dumitrescu, *Drept comercial român*, Ed. C.H. Beck, București, 2013, p. 2.

<sup>4</sup> St.D. Cârpenaru, *Tratat...*, op. cit., ed. a 4-a, p. 13; S. Popa, op. cit., p. 9; C. Gheorghe, *Drept comercial român*, Ed. C.H. Beck, București, 2013, p. 22.

<sup>5</sup> Șt. Mihăilă, A.-D. Dumitrescu, op. cit., p. 3; St.D. Cârpenaru, *Tratat...*, op. cit., ed. a 4-a, p. 24; V. Nemeș, op. cit., p. 12.

Se impune să enumerăm aici Legea societăților nr. 31/1990, Legea nr. 26/1990 privind registrul comerțului, cu modificările și completările ulterioare, O.U.G. nr. 44/2008 privind desfășurarea activităților economice de către persoanele fizice autorizate, întreprinderile individuale și întreprinderile familiale, cu modificările ulterioare, Legea nr. 85/2014 privind procedurile de prevenire a insolvenței și de insolvență.

*Uzanțele și principiile generale ale dreptului* – reglementate în art. 1 C. civ., uzanțele se aplică pentru situațiile neprevăzute de lege, iar în lipsa uzanțelor, dispozițiile legale privitoare la situații asemănătoare.

Principiile generale ale dreptului constituie, de asemenea, izvoare ale dreptului comercial și putem enumera aici: principiul libertății, al egalității în fața legii sau principiul respectării proprietății.